

Ontwikkelingen in de behandeling van ATTR amyloïdose

Amyloïdose informatiedag
Hans Nienhuis

Inhoud

- Amyloïd en amyloïdose
- ATTR amyloïdose
 - Ontstaanswijze
 - Erfelijke versus ouderdoms vorm
- Behandelopties:
 - Huidige behandelingsopties
 - Nieuwe (toekomstige) behandelingsopties

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

☀ **Amyloïd en amyloïdose**

☀ ATTR amyloïdose

- Ontstaanswijze
- Erfelijke versus ouderdoms vorm

☀ Behandelopties:

- Huidige behandelingsopties
- Nieuwe (toekomstige) behandelingsopties

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

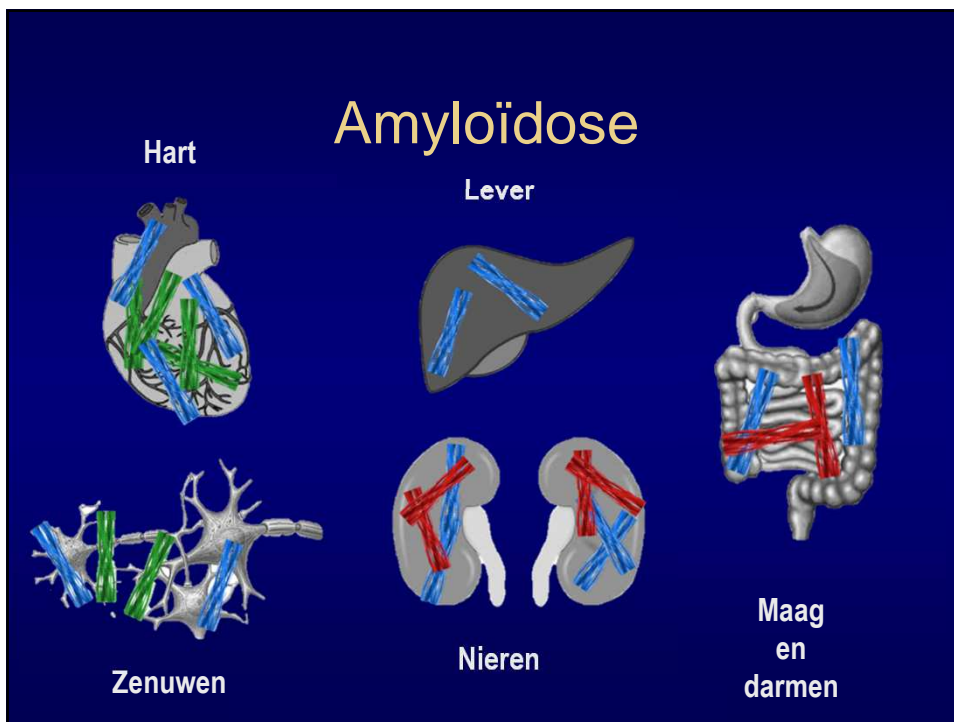
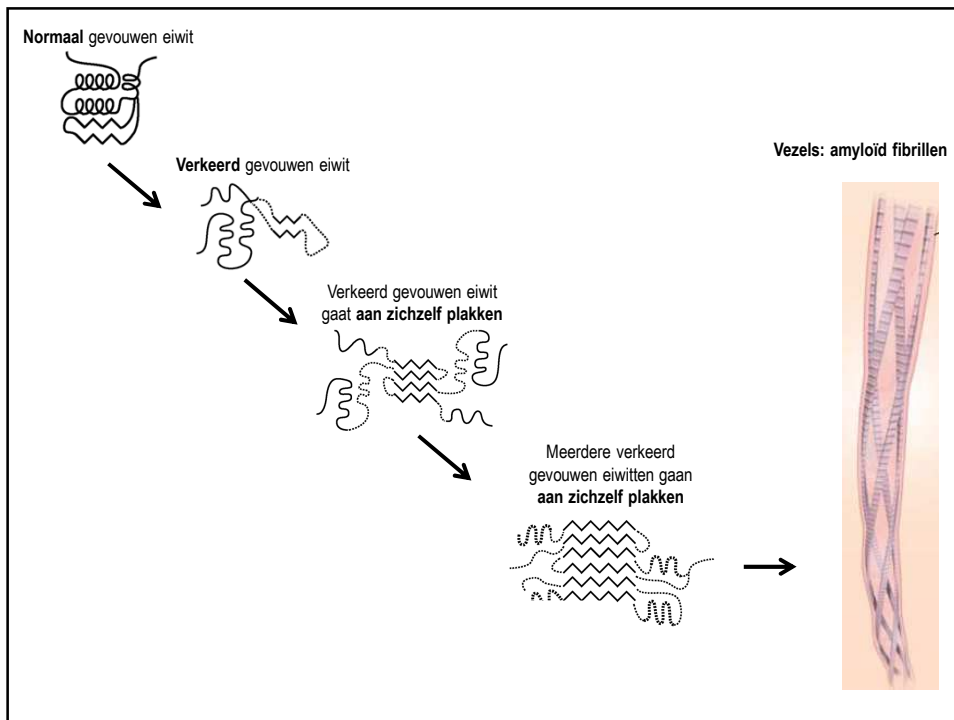
Amyloïd

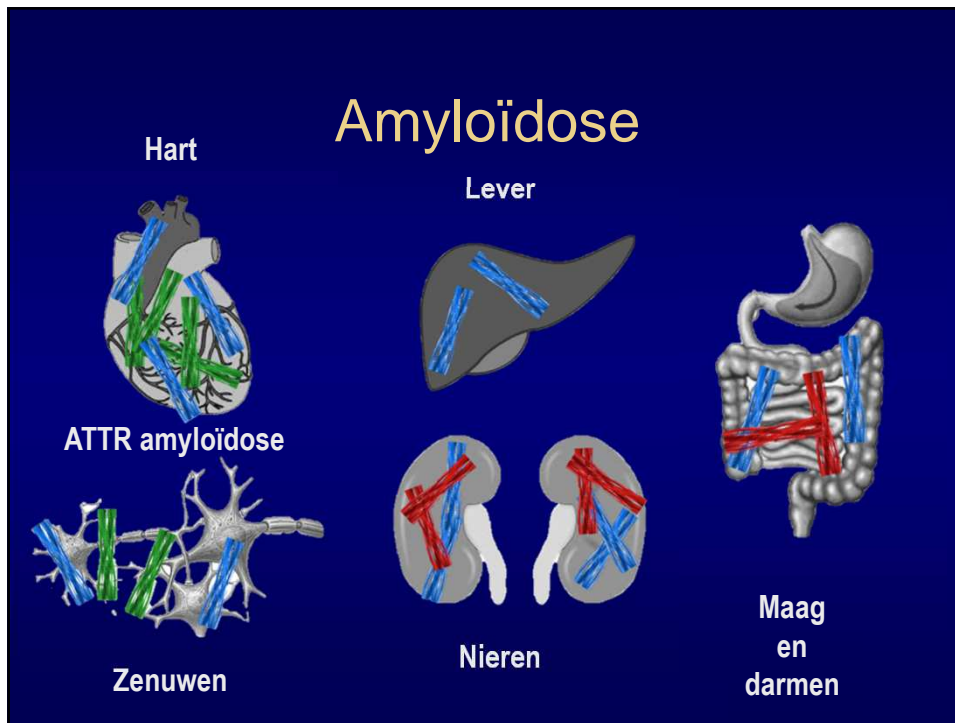
Verkeerd gevouwen eiwit → vormt
vezeltjes → neerslag van vezeltjes
noemen we amyloïd.

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

- Amyloïd en amyloïdose
- **ATTR amyloïdose**
 - Ontstaanswijze
 - Erfelijke versus ouderdoms vorm
- Huidige behandelingsopties
- Nieuwe behandelingsopties

ATTR amyloïdose

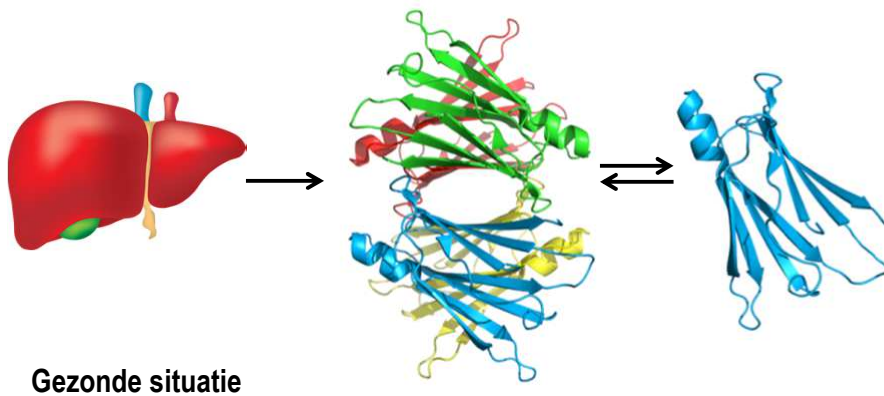
- Eiwit wat verkeerd vouwt en amyloid vormt: transthyretine
- Wordt geproduceerd in de lever
- Transporteiwit voor vitamine A en schildklierhormoon

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

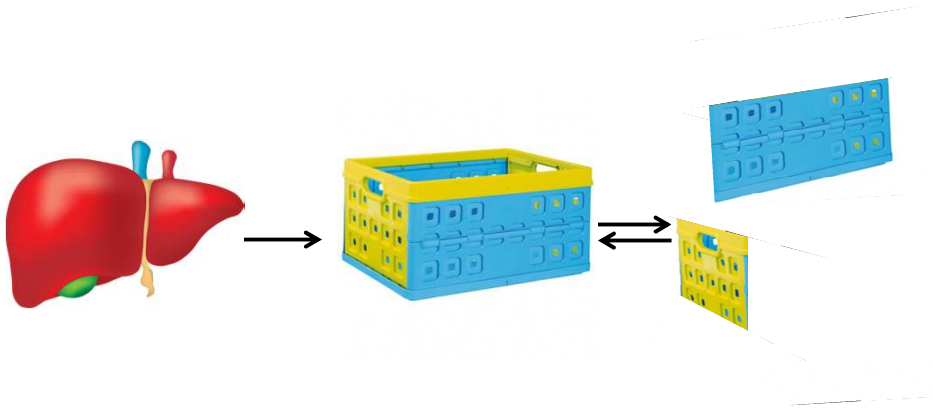

Transthyretine

Transthyretine

Transport

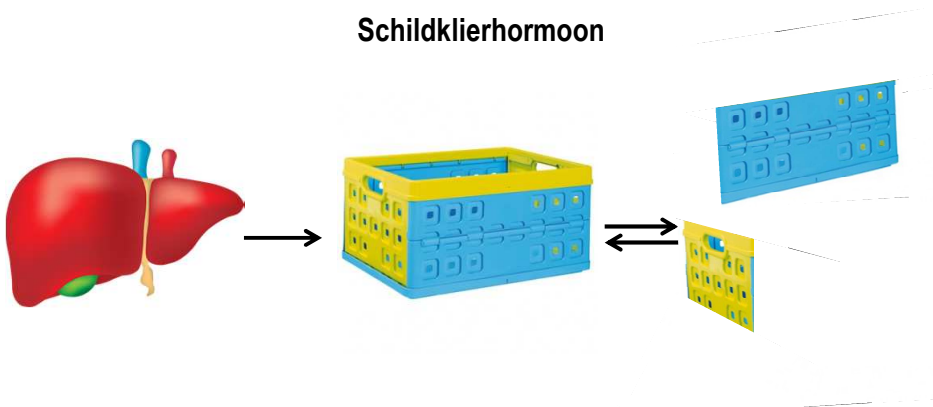
Gezonde situatie

Transthyretine

Thyroxine

||

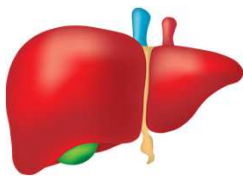
Schildklierhormoon

Gezonde situatie

Transthyretine

Retinol
||
Vitamine A

Gezonde situatie

Transthyretine

Gezonde situatie

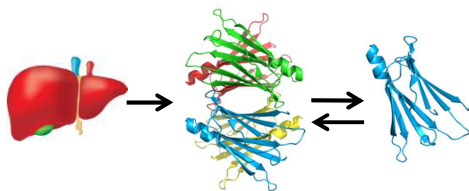
Als het fout gaat: ATTR amyloïdose

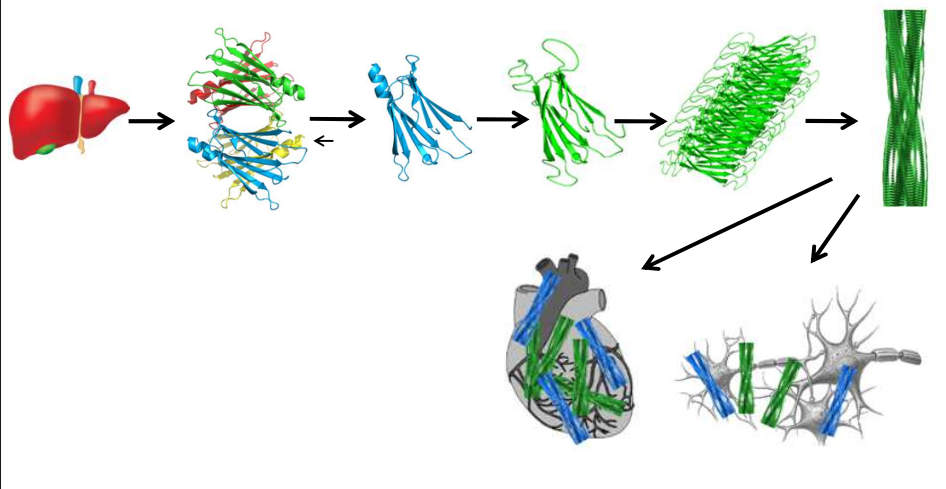
UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

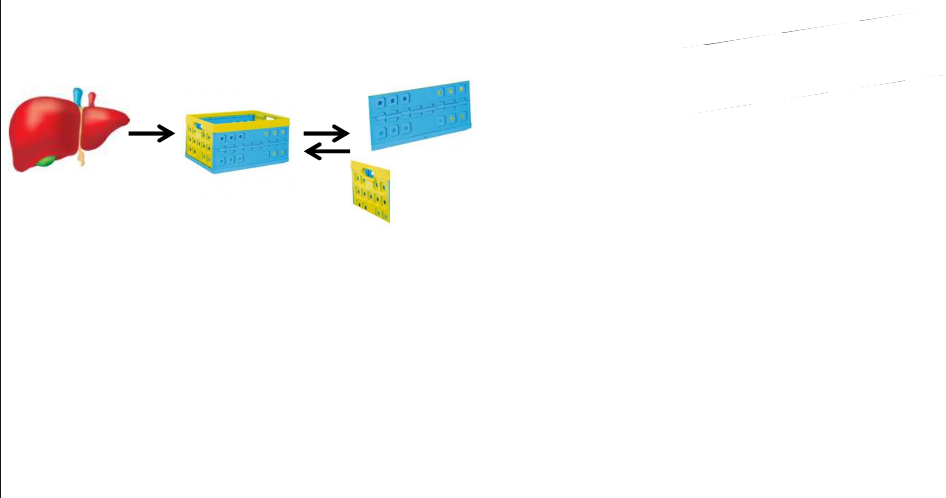
Gezonde situatie - Transthyretine

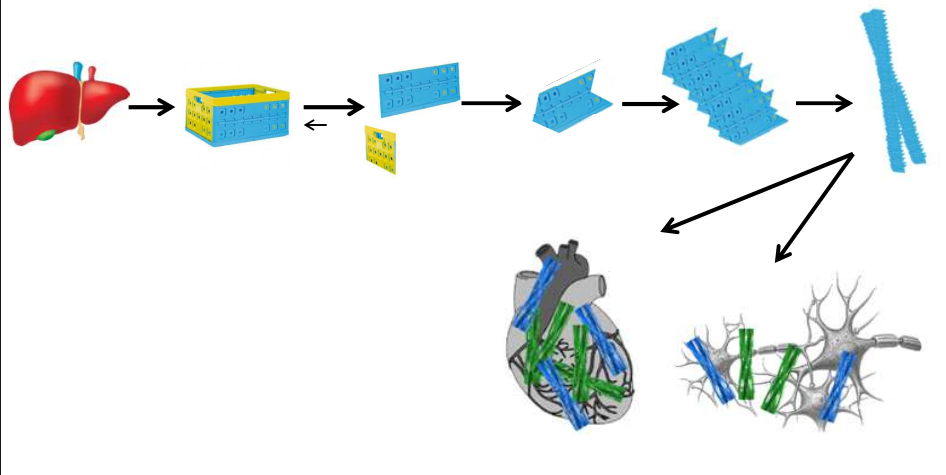
ATTR amyloïdose - Transthyretine

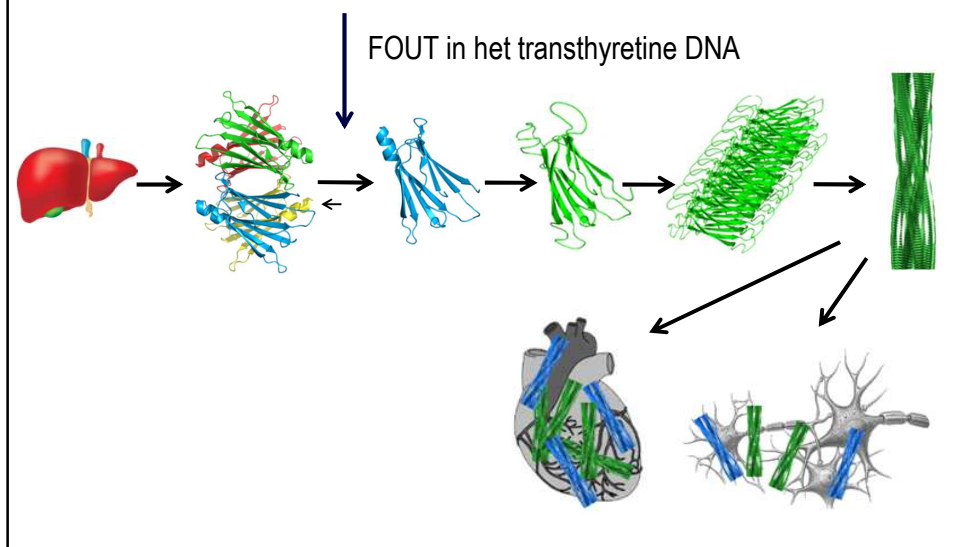
Gezonde situatie - Transthyretine

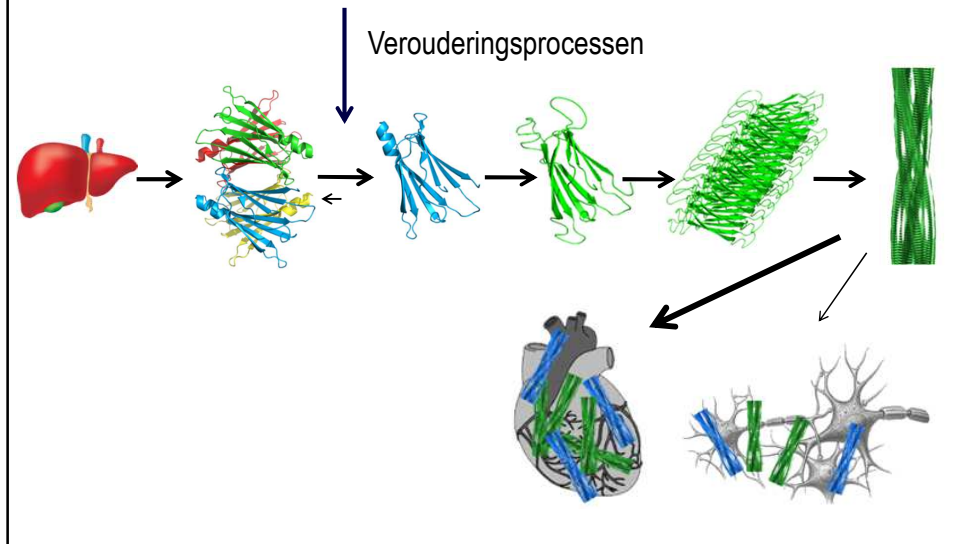
ATTR amyloïdose - Transthyretine

Erfelijke ATTR amyloïdose

Ouderdoms ATTR amyloïdose

- Amyloïd en amyloïdose
- ATTR amyloïdose
 - Ontstaanswijze
 - Erfelijke variant en de ouderdoms variant
- **Behandelopties:**
 - Huidige behandelingsopties
 - Nieuwe (toekomstige) behandelingsopties
 - Wat is er nog meer?

Wanneer is iets een behandeloptie?

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

Een behandeloptie is:

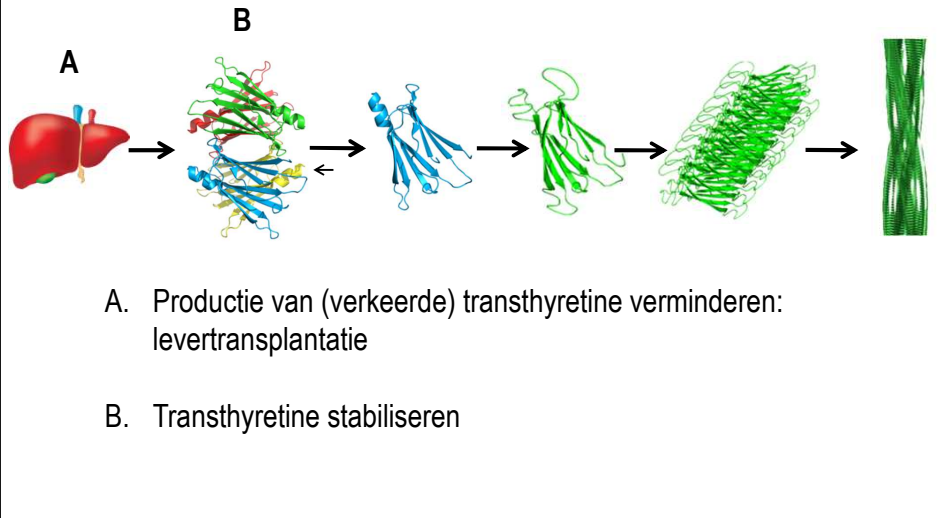
- Bewezen effectief (werkzaam)
- Veilig (ook op lange termijn)
- Voordelen wegen op tegen de (potentiële) nadelen

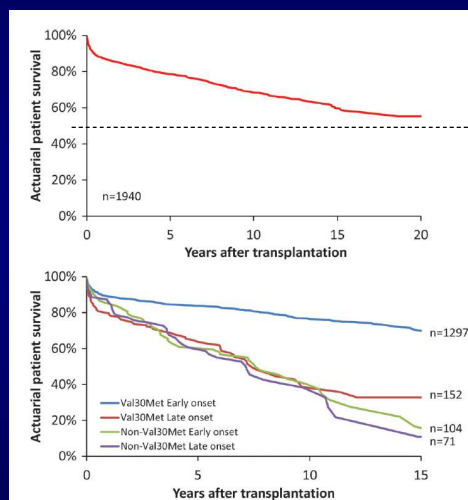
UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

Huidige behandelopties

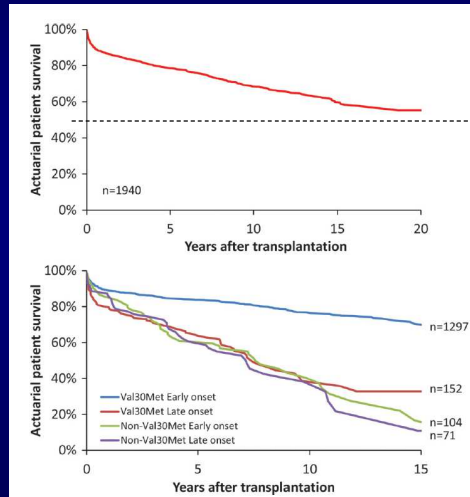
A. Productie verminderen: levertransplantatie

(*Transplantation* 2015;99: 1847–1854)

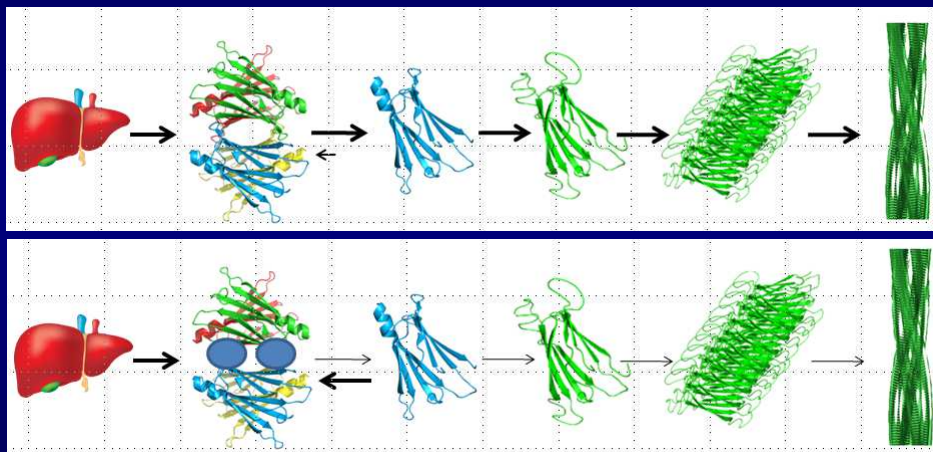
A. Productie verminderen: levertransplantatie

(Transplantation 2015;99: 1847-1854)

B. Transthyretine stabiliseren: Tafamidis en diflunisal

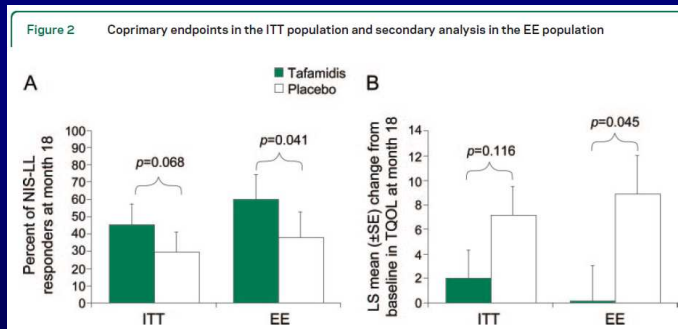

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

Tafamidis

- Gerandomiseerd: tafamidis 20mg 1dd vs placebo, gedurende 18 maanden
- Patiënten: erfelijke ATTR (V30M) in een vroeg stadium (n=65 vs 63)
- Uitkomstmaat < 2punten achteruitgang in de NIS, kwaliteit van leven

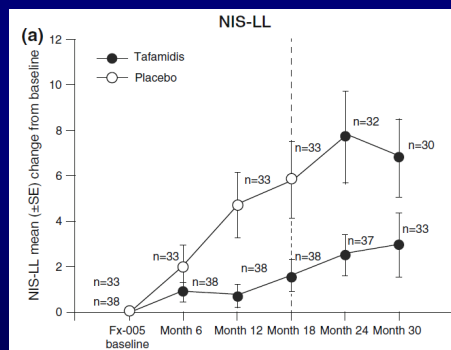

Neurology® 2012;79:785-792

Tafamidis

- Open-label extension studie + 12 maanden.
- Conclusie: patiënten behandeld met tafamidis for gedurende 30 maanden hebben 56% meer behouden neurologische functie

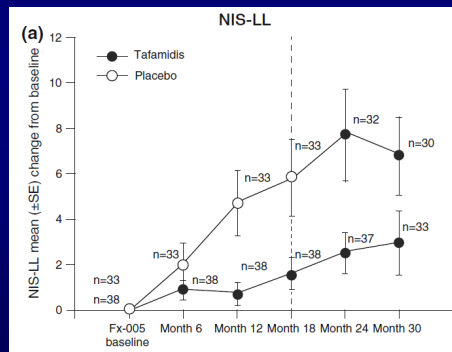

J Neurol (2013) 260:2802-2814

Tafamidis

- Open-label extension studie + 12 maanden.
- Conclusie: patiënten behandeld met tafamidis for gedurende 30 maanden hebben 56% meer behouden neurologische functie

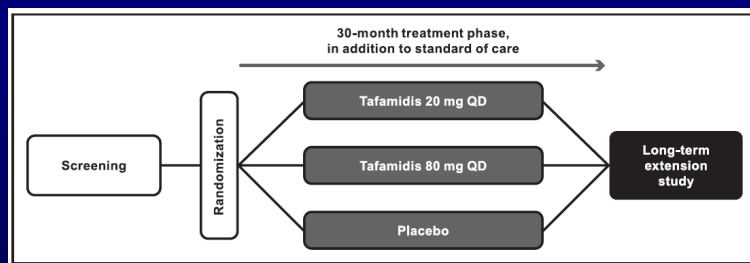

J Neurol (2013) 260:2802-2814

Tafamidis bij ATTR amyloïdose van het hart (ATTR-ACT)

- Fase III studie
- Patiënten: erfelijke en ouderdoms ATTR
- Inclusie liep van dec 2013 tot aug 2015
- Grote studie, gerandomiseerd, tafamidis 20mg of 80mg vs placebo.

Circ Heart Fail. 2017;10:e003815.

Diflunisal

- Gerandomiseerd: diflunisal 250mg 2dd vs placebo.
- Patiënten: erfelijke ATTR amyloïdose, n=66 vs n=64
- Uitkomstmaat: achteruitgang NIS, kwaliteit van leven

	Placebo Change from Baseline	Diflunisal Change from Baseline	Difference Placebo-Diflunisal	P-value
Characteristic	Mean (95% CI)	Mean (95% CI)	Mean (95% CI)	
NISLL				
Month 12	6.0 (3.9,8.2)	3.2 (1.3,5.2)	2.8 (-0.1,5.7)	0.056
Month 24	12.1 (8.9,15.3)	3.8 (0.9,6.6)	8.3 (4.1,12.6)	<0.001
SF36 Physical				
Month 12	-1.9 (-3.9,0.2)	0.7 (-1.1,2.5)	-2.6 (-5.3,0.1)	0.059
Month 24	-4.9 (-7.6,-2.1)	1.2 (-1.2,3.7)	-6.1 (-9.8,-2.5)	0.001

Berk et al. JAMA 2013; 310 (24): 2658-2667.

Diflunisal

- Gerandomiseerd: diflunisal 250mg 2dd vs placebo.
- Patiënten: erfelijke ATTR amyloïdose, n=66 vs n=64
- Uitkomstmaat: achteruitgang NIS, kwaliteit van leven

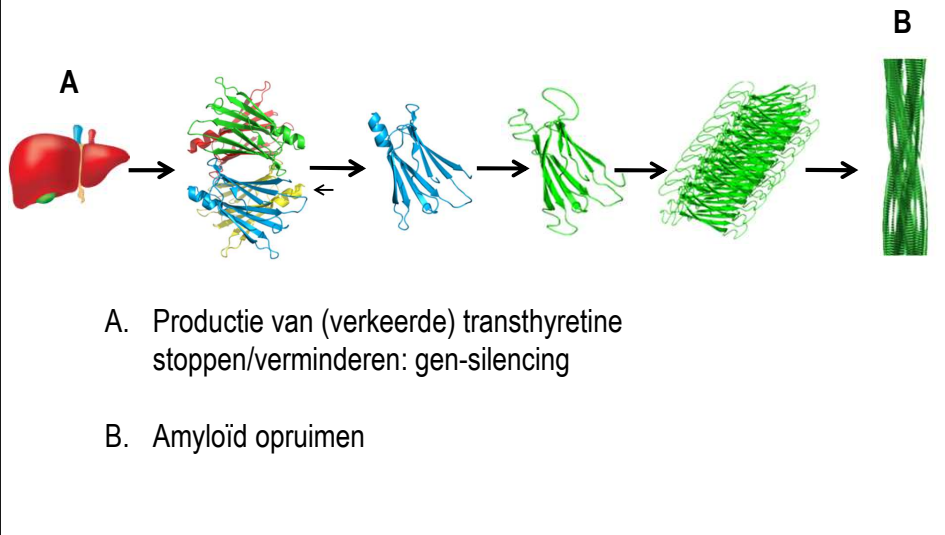
	Placebo Change from Baseline	Diflunisal Change from Baseline	Difference Placebo-Diflunisal	P-value
Characteristic	Mean (95% CI)	Mean (95% CI)	Mean (95% CI)	
NISLL				
Month 12	6.0 (3.9,8.2)	3.2 (1.3,5.2)	2.8 (-0.1,5.7)	0.056
Month 24	12.1 (8.9,15.3)	3.8 (0.9,6.6)	8.3 (4.1,12.6)	<0.001
SF36 Physical				
Month 12	-1.9 (-3.9,0.2)	0.7 (-1.1,2.5)	-2.6 (-5.3,0.1)	0.059
Month 24	-4.9 (-7.6,-2.1)	1.2 (-1.2,3.7)	-6.1 (-9.8,-2.5)	0.001

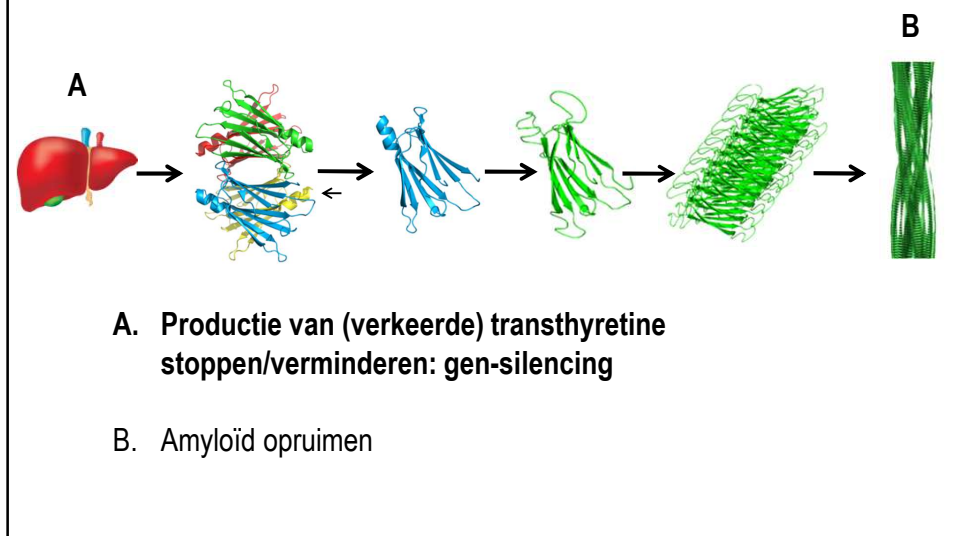
Berk et al. JAMA 2013; 310 (24): 2658-2667.

Nieuwe (toekomstige) behandelopties

Nieuwe (toekomstige) behandelopties

Gen-silencing: gen uitzetten

- Het transthyretine gen bevat de code voor het maken van het transthyretine eiwit (DNA)
- Het gen wordt niet rechtstreeks gebruikt om het eiwit te maken er wordt eerst een proefdruk gemaakt (mRNA)
- Deze proefdruk wordt gebruikt om het eiwit te maken.
- Gen-silencing: manier om proefdruk te vernietigen waardoor er geen eiwit meer kan worden gemaakt

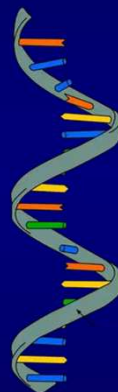
UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

Eiwit productie

DNA

mRNA

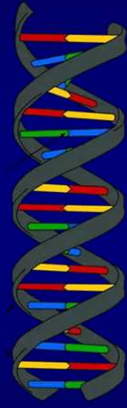
transthyretine

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

Gen-silencing: siRNA/antisense

DNA

mRNA

transthyretine

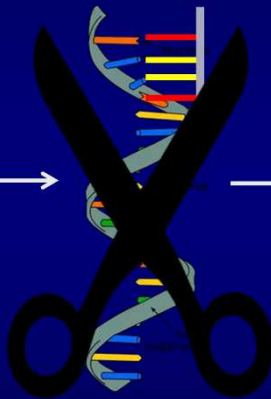
UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

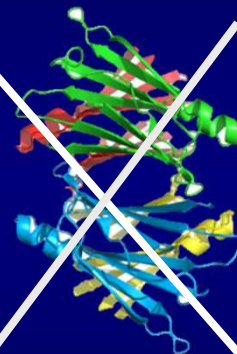
Gen-silencing: siRNA/antisense

DNA

mRNA

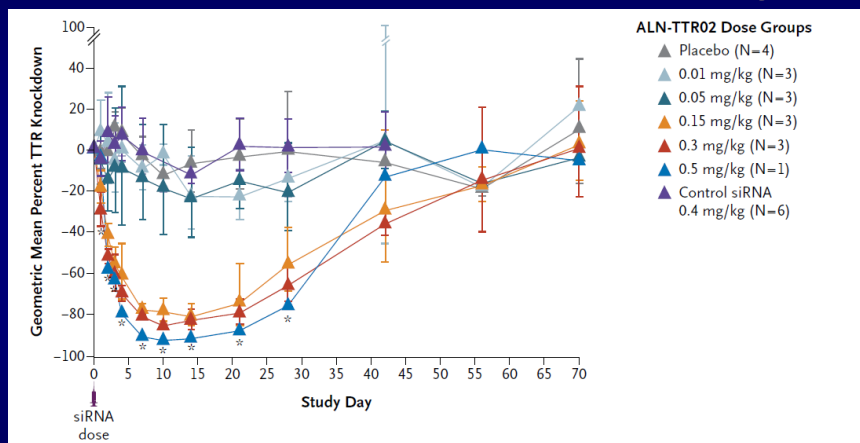
transthyretine

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

siRNA → Transthyretine spiegel

Orphanet Journal of rare diseases. 2015; 10:109

siRNA: Patisiran

Apollo studie:

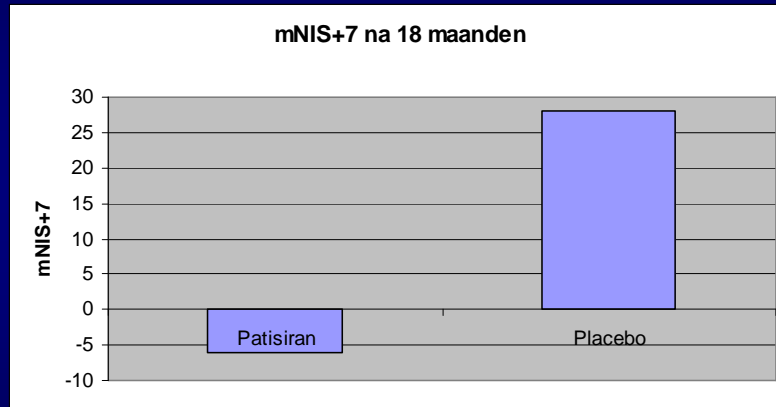
- Gerandomiseerde, dubbel blinde, fase III studie
- Patisiran 0,3mg/kg per infuus elke 3 weken (n=148) vs placebo (n=77) (dexamethason + antihistaminicum)
- Patiënten met erfelijke ATTR, levensverwachting >2jr. Patisiran n=148, placebo n=77.
- 18 maanden behandeling
- Uitkomst maten: mNIS+7, Kwaliteit van leven, functioneren van het hart. Veiligheid

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

Patisiran: neuropathie

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

Patisiran: uitkomsten

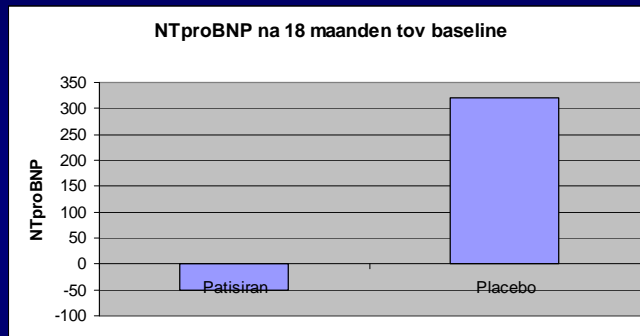
- **Kwaliteit van leven (Norfolk QOL-DN):**
 - patisiran: 6.7 punten verbetering
 - Placebo: 14.4 punten verslechtering
- Ook na 9 maanden verbetering van mNIS+7 en Norfolk QOL-DN met patisiran
- Patisiran gaf ook een betere uitkomst voor: 10-meter looptest, mBMI en andere uitkomstmaten

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

Patisiran in subgroep met hart betrokkenheid

- Patisiran: 0.93 mm afname wanddikte van het hart
- 0.35 m/sec toename in loopsnelheid

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

Patisiran: veiligheid

- Bijwerkingen patisiran:
 - Vaker perifeer oedeem (30% vs 22%)
 - Vaker diarree (5.4% vs 1.3%)
- Aantal mensen overleden: 5.6% (patisiran) vs 11.1 (placebo)

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

Patisiran: veiligheid

- Bijwerkingen patisiran:
 - Vaker perifeer oedeem (30% vs 22%)
 - Vaker diarree (5.4% vs 1.3%)
- Aantal mensen overleden: 5.6% (patisiran) vs 11.1 (placebo)

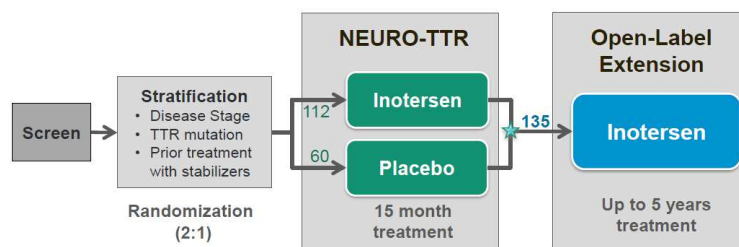

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

Antisense: Inotersen

- Gerandomiseerde, dubbel blinde, fase III studie
- Patiënten: erfelijke ATTR amyloïdose met stadium 1 of 2 polyneuropathie
- Behandeling: inotersen 300mg/wk sc of placebo. Duur: 15 maanden.
- Uitkomstmaat: mNIS+7 en kwaliteit van leven

Inotersen: neuropathie en kwaliteit van leven

Analysis Change From Baseline	Change from Baseline vs PBO* Week 66	Statistical Significance† Week 66
mNIS+7	-19.73 (-26.43, -13.03)	p = 0.00000004
Norfolk QOL-DN	-11.68 (-18.29, -5.06)	p = 0.0006

Values in parentheses are the 95% confidence intervals. *Difference in least squares mean change from baseline between treatment groups. †Statistical significance for mNIS+7 (p=0.0005) and Norfolk QOL-DN (p=0.032) also achieved at Week 35.

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

Inotersen: subgroepen

Change From Baseline Stratification	Statistical Significance (vs Placebo)	
	mNIS+7	NORFOLK QOL-DN
Val30Met	p < 0.001	p = 0.010
Non-Val30Met	p < 0.001	p = 0.025
Stage I Disease	p < 0.001	p = 0.019
Stage II Disease	p < 0.001	p = 0.008
Previous use of stabilizers	p < 0.001	p = 0.052
Treatment Naive	p < 0.001	p = 0.003

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

Inotersen: ATTR met hart betrokkenheid

- 15 patiënten (erfelijke en ouderdoms ATTR)
- 12 maanden: Inotersen 300mg/wk sc
- Conclusie: stabiele ziekte (dikte van het hart, 6 minuten looptest).

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

Inotersen: veiligheid

- Daling bloedplaatjes
- Nierfunctie verslechtering
- Bijwerkingen 2x zo vaak in de Inotersen groep tov placebo:
 - Daling bloedplaatjes
 - Misselijkheid
 - Koorts
 - Overgeven
 - Bloedarmoede
 - Nierfunctie achteruitgang
- Inotersen: 5 doden. Placebo: 0 doden.

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

Inotersen: veiligheid

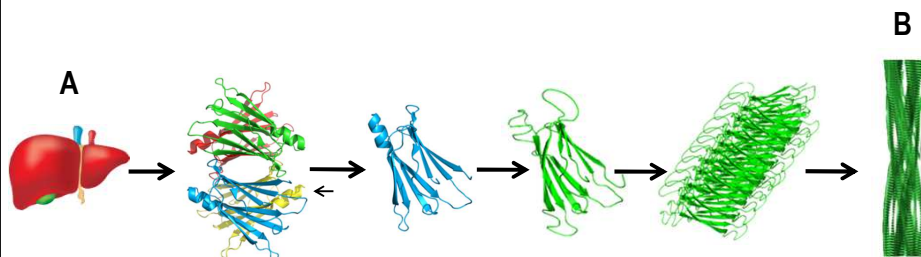
- Daling bloedplaatjes
- Nierfunctie verslechtering
- Bijwerkingen 2x zo vaak in de Inotersen groep tov placebo:
 - Daling bloedplaatjes
 - Misselijkheid
 - Koorts
 - Overgeven
 - Bloedarmoede
 - Nierfunctie achteruitgang
- Inotersen: 5 doden. Placebo: 0 doden.

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

Nieuwe (toekomstige) behandelopties

A. Productie van (verkeerde) transthyretine stoppen/verminderen: gen-silencing

B. Amyloïd opruimen

CPHPC (Miridesap) en anti-SAP (Dezamizumab)

- Serum amyloïd P (SAP) = stofje aanwezig in het bloed en altijd aanwezig in amyloïd afzettingen.
- Miridesap: medicijn om SAP weg te vangen uit het bloed.
- Dezamizumab: antistof die bindt aan SAP in het het amyloïd en het afweersysteem aanzet om het amyloïd op te ruimen.

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

Miridesap + Dezamizumab

- Fase 1 studie
- 23 patiënten met systemische amyloïdose
- 3x een infuus met Miridesap en Dezamizumab
- Bijwerking: huiduitslag
- SAP-scan, Botscan en MRI → afname van amyloïd.

Sci Transl Med. 2018; 10 (422)

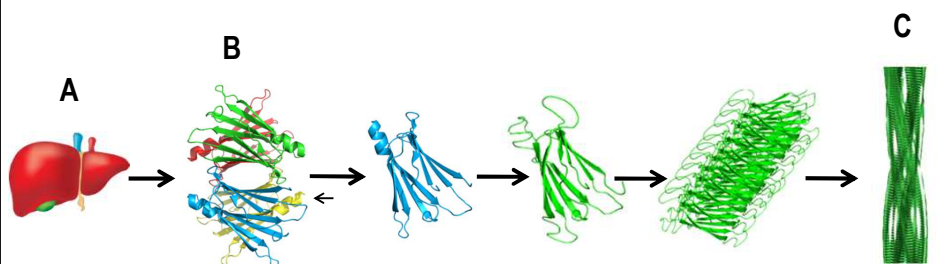
- Amyloïd en amyloïdose
- ATTR amyloïdose
 - Ontstaanswijze
 - Erfelijke versus ouderdoms vorm
- Behandelopties:
 - Huidige behandelingsopties
 - Nieuwe (toekomstige) behandelingsopties

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

Samenvattend Huidige stand van zaken

A. Productie van (verkeerde) transthyretine
stoppen/verminderen: lever transplantatie, gen-silencing

B. Transthyretine stabiliseren

C. Amyloïd opruimen

Bouke Hazenberg
 Johan Bijzet
 Hans Nienhuis

www.amyloid.nl

UMC Groningen – Rheumatology & Clinical Immunology

